

La petita influència de la psicoestètica

Carles Maria Espinalt és el creador d'una història —la psicoestètica— que demanarà molts anys d'estudis, perquè se'ns mostra com una ciència ben bé complicada, això sí, amb respostes contundents per a molts interrogants.

Sergi Pàmies - Xavier Montanyà

Una nit d'aquestes que no volen acabar-se mai vam fer el descobriment. Fent equilibris en taxi per tot Barcelona buscant una barra de bar on ens donessin una mica més de vida al fetge, vam trobar el bar: «Frank Dubé. Musical Psicoestètic». I del bar, vam sortir-ne amb la pregunta. ¿Què és la psicoestètica?

La psicoestètica va ser definida pel professor Carles M. Espinalt al seu llibre *Modelar-se la figura* com «la valoració artística d'un mateix, en funció d'un equilibri vivencial entre l'aspecte físic i el caràcter, menat per l'afany de perfeccionar i presentar la figura de forma agradable, bo i harmonitzant-la amb les modes i creences personals». Però, ¿què és la psicoestètica? *Pensar en català*, recull d'articles del professor Espinalt; *La imatge d'un estat*, convenció de psicoestètica; *Converses amb Carles M. Espinalt*, d'Encarna Parreno, i molts altres llibres tracten el tema. Però, ¿què és la psicoestètica?

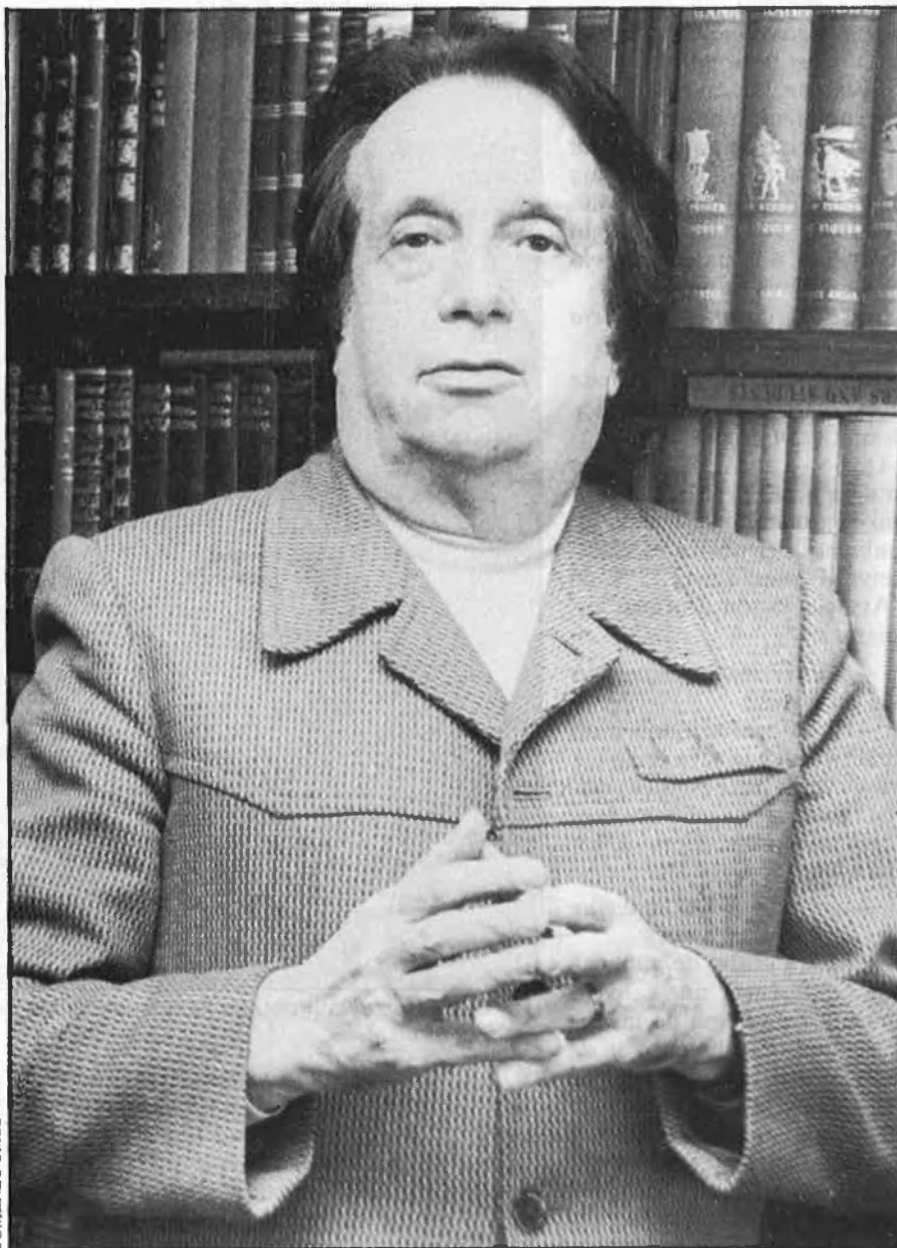
Hem parlat amb Carles M. Espinalt, el creador d'aquesta història, però per entendre-ho tot, potser ens caldran molts anys d'estudi, perquè la psicoestètica és una ciència, i nosaltres no tenim laboratori.

—¿La psicoestètica és més un moviment de reflexió que d'acció?

—No. D'acció també, perquè en el moment en què nosaltres podem intervenir en les modes, ja actuem al carrer. No tenim la influència de la televisió, però sí una petita influència superior als nostres recursos.

—¿Quants practicants té la psicoestètica?

—A l'Associació de Practicants de

DOMENEC UMBERT

«L'Associació treballa per controlar una mica moralment la psicoestètica.»

la Psicoestètica hi ha unes dues-centes setanta persones, però hi ha dues categories, dues formes de treballar-hi.

El que nosaltres anomenem «Pare Josep», recordant aquell frare que tenia Richelieu, que era el qui l'assessorava, i el Richelieu, pròpiament dit, que és el qui actua.

—¿I com creu que els veuen les institucions polítiques?

—Les agrupacions polítiques ens deuen veure com si fóssim una mica el fantasma. Molts ens diuen que som com una secta, una mena de maçoneria, una cosa estranya.

—Però, de tota manera, des de fora, sembla una estructura tancada, on hi ha gent de molt diverses professions: sastres, perruquers, músics, dissenyadors, humoristes, psicòlegs...

—Una persona hi entra quan demostra que té un coneixement de la psicoestètica, i pot sortir-ne quan vulgui. L'Associació està per vetllar que els que facin psicoestètica ho facin *comme il faut*, i per controlar-ho una mica moralment.

—*Quan sap que algun perruquer o un sastre te accés directe a una personalitat política, ¿li encarrega alguna missió determinada, d'influència sobre aquest personatge?*

—Home, si jo puc i veig que pot tenir una influència que serveixi per tirar l'aigua al nostre molí, doncs ho faig de la manera més deshonest possible. Tot el que pugui contribuir a la independència de Catalunya és positiu.

—*¿Pot ser un psicoesteta no-independentista?*

—Sí, però no sol donar-se el cas, ja que la psicoestètica és una gran escola de catalanització. La psicoestètica és una ciència, però tot aquell qui la practiqui està dins un ambient, i el nostre és Catalunya. Penseu que el 75 % de l'Associació són d'origen immigrant.

—*¿I és veritat això que tots són molt rics?*

—Hi ha professionals molt qualificats en la seva feina i, a través de la psicoestètica, deixen content el client. I el client hi torna. Com a tot arreu.

—*¿Quin és el seu concepte de l'independentisme?*

—Jo ara acabo de publicar una conferència que se'n va una mica del tema de la psicoestètica. Es diu *L'error de certs catalanistes*, i em penso que hi demostro que els catalanistes extremistes són aquells que volen col·laborar amb Espanya, i els independentistes són els moderats. Perquè voler ser lliure és una posició moderada; ara, si vós voleu ser lliure i, a més, esclavitzar-me a mi, malament. I aquests encara voldrien anar a dominar Castella, quan Castella s'ha de morir per ella mateixa.

La història del catalanisme té un gran error, en què van participar molts elements de la Lliga, que és el moment en què, veient que l'Imperi feia aigües, fa la sensació de voler-se apropiari de les engrunes i col·laborar a salvar la Nación Española... i totes aquelles coses, i després, en Macià, quan ha de pactar amb els castellans,

torna a caure en el mateix error. I ara és el mateix.

—*¿Quina opinió té dels ministres catalans a Madrid?*

—En Serra compleix la mateixa funció que en López Rodó durant el franquisme, la de majordom. I en Lluç, igual.

—*¿I en Roca també acabarà sent com en López Rodó?*

—Salvant les diferències ideològi-

«Tot el que pugui contribuir a la independència de Catalunya és positiu.»

ques, perquè aquests són més o menys demòcrates, li passarà el mateix.

—*¿Quina actitud tenen amb vostè els polítics catalans d'ara?*

—D'incomoditat, perquè jo sóc un home incòmode, com ho demostra el gruix de la meua obra que va editar en Joan Ballester. Com ho ha estat el mateix Joan Ballester o en Batista i Roca. A més, jo tinc l'instrument de la psicoestètica, que dona guerra per ell sol, i, per què no dir-ho, sóc un home d'una gran independència personal. Jo no podria ser funcionari de la Generalitat.

—*Vostè diu que es incòmode, ¿però com?*

—Produïm la incomoditat que es produeix sempre que tu tinguis unes finestres d'opinió, per petites que si-

guin, i que llances unes idees molt heterodoxes en relació al que ells voldrien que fos l'evangeli. Ara, tampoc no els treiem el son.

—*¿Els convergents, en el fons, estan fent la mateixa política que els socialistes?*

—Evidentment, perquè tota persona que no és independentista ha d'arribar a ser incoherent. El que passa és que potser voldran vestir-ho amb una política d'un nacionalisme més aigualit, però cada vegada s'hi aniran emmerdant més. De la mateixa manera que molts socialistes, que en un principi eren molt nacionalistes a la seva manera, s'han anat emmerdant fins a convertir-se en el que són.

—*¿Quina es la seva relació amb el president Pujol?*

—Sempre hem estat amics, i sempre que jo dic una cosa, li ha de fer un cert impacte, de vegades, incòmode.

—*¿Quina opinió li mereix?*

—En Pujol té una forma de parlar que és molt convincent per al català. Podeu Mirar qualsevol vídeo de l'Obiols, o del Barrera —pel qual sento una gran simpatia—, i veureu com no tenen la dicció, l'estil d'en Pujol. Sap arribar molt bé a la classe mitjana.

—*I, segons els conceptes psicoestètics, ¿seria correcte afirmar que en Prenafeta és el «Pare Josep» d'en Pujol?*

—Hi ha una rebel·lió de «pares Joseps». Molts volen convertir-se en Richelieu. Això passa en el cas del Guerra, que era un bon «Pare Josep» del Felipe, però ara vol ma-

nar. Però en Prenafeta no és el «Pare Josep» d'en Pujol. En té d'altres. Em sembla que hi ha un capellà que li fa de «Pare Josep». El «Pare Josep» normalment és una persona que es queda al marge, i em sembla que no és el cas d'en Prenafeta.

—*¿I què pensa de la figura de Tarradellas?*

—En Tarradellas va jugar molt bé amb la màgia de ser la Generalitat, jugant amb la dèria dels de Madrid per anar a buscar sempre «el mandamàs». En Ferrer, que és un gran amic meu i que va estar exiliat, etc., em va dir un dia: «Oh, ¿és que en Tarradellas era venedor de condons»... ¿I què? Als de Madrid no els importa que hagi venut el que sigui, ells bus-

quen el qui els sembli que és el «mandamàs».

—¿I en Dalí?

—Ja vaig dir-ho en una conferència, és un paio que crida: «Viva el Rey» d'una manera fastigosa i no en tindria cap necessitat, perquè no li han donat mai ni cinc cèntims, però com que el van fotre a la presó quan tenia setze anys, perquè va anar a cremar una bandera espanyola, doncs va sortir-ne com va sortir-ne. Perquè de la presó es pot sortir més rebel que mai o completament esclavitzat. I ell en va sortir esclau. I amb aquest complex, que nosaltres anomenem «Complex E. E.», és a dir, d'Estat espanyol.

—O sigui, que en el cas d'en Tàpies també hi ha un complex d'Estat espanyol.

—Sí, sí.

—I dels catalans que hi hagin contribuït positivament, com per exemple Pau Casals o Joan Miró, ¿quina opinió en teniu?

—D'en Pau Casals, immillorable, perquè va ser un home que sempre va lluitar amb una independència absoluta. Ara, també hem de convenir que fins i tot en el més brillant dels catalans sempre hi ha la por de trencar del tot amb l'Estat espanyol, com si això d'Espanya fos una cosa que existís, quan és més sòlida l'Associació de Psicoestètica.

—És injust —i, de fet, és caure en el joc catalanet de sempre— fer una crítica amable dels polítics catalans i desviar la crítica dura cap als eterns caps de turc —Dalí, Pla...— que, contràriament als polítics, no tenen cap compromís adquirit amb el país. ¿No li sembla injust buscar caps de turc com en Dalí, un individu paranoic de naixement i que no es pot ajustar a unes normes concretes de comportament, i, d'altra banda, salvar els polítics catalans actuals?

—Hi ha una teoria freudiana que diu que estudiant els tipus anormals pots comprendre més bé les persones normals, i això tindria una certa vigència, sobretot com a mètode d'investigació. Ara, penseu que això, que és una pregunta molt aguda, és que jo tinc un interès especial a demostrar que els triomfadors per ells sols no es poden treure encara el complex.

—Sí, però aquest complex, el tindrien també els polítics i, per tant, són criticables al mateix nivell.

—Evidentment, com diu Joan Oliver: «El president se'ns ha tornat boig

«En Serra fa de López Rodó, compleix la funció de majordom.»

acceptant de ser l'espanyol de l'any i enviant després una adhesió al Pi de les Tres Branques». Doncs és cert. El que passa és que nosaltres hem d'estructurar molt més l'independentisme, perquè també som acusats per part d'aquests personatges de ser uns exaltats. I mentrestant, ací, encara es mitifica, després de vint-i-cinc anys d'haver mort, la figura d'en Vicens Vives...

—I vosté se'l carrega totalment.

—¡Clar! Era un home que havia de fer compatible el culte a l'Imperi i renyar els catalans. Això és una forma de les més vils. Es com si vós llepeu el cul del vostre amo i a casa pegueu la vostra dona. Ací patim vicensvisme, i aquests personatges, del president al qui sigui, es justifiquen amb en Vicens Vives dient que som un poble de pas. Tots els pobles són de pas, fins i tot Islàndia, i tots

són un racó de món, i per això sembla que se'ns puguin donar pel cul, i això és com una casa de putes. Doncs, ¡no senyor! Som un poble com un altre.

Hem d'acabar de moure'ns amb les teories de'n Vicens Vives, perquè són teories d'en Patufet i ha passat com si fos el gran historiador. Jo conec tota la seva obra, l'havia conegut personalment, m'hi havia barallat i l'havia fet tornar vermell com aquell ventilador... i, al costat en Josep Benet, dient que jo era un exaltat, que no tenia tàctica, i ja veieu on ens ha portat tot això. Com es diu en una obra d'en Pla, tothom estava al costat de Vicens Vives: els exiliats, els de l'Esquerra, els comunistes, els frares de Montserrat...

Jo havia sentit dir a Vicens Vives que els castellans ens haurien d'enviar guàrdies civils per guardar-nos l'ordre públic, i nosaltres aniríem a civilitzar-

DOMENEC LUMBERT

los. Cony, ¿és possible que pugui haver un senyor que sigui historiador i catedràtic i pugui dir una bestiesa tan gran!?

—*¿Per què no ens fa, des del punt de vista psicoestètic, una anàlisi de diversos polítics catalans. Per exemple, Pujol, Barrera, Obiols, Gutiérrez...?*

—Home, nosaltres vam escriure l'opinió sobre els cinc darrers presidenciables per al *Diari de Sabadell*. Ho van fer l'Encarna Parreno i la Marta Blasco, però no ens ho van pu-

ge de la Marta Ferrusola, tenint en compte que vostè en pot parlar amb coneixement de causa?

—Jo crec que la Marta Ferrusola, si la jutgem a través del que vol representar el seu marit, va fent un paper correcte. He de dir que les culpes de Catalunya no vénen per la Marta Ferrusola.

La imatge de la Marta Ferrusola és la d'una dona molt conscient del tipus de dona que vol representar, i possiblement hagi contribuït a donar un

—Bé..., jo crec que té un impacte una mica negatiu, perquè ella vol representar una dona conservadora. És molt reàcia a les innovacions tipus dona moderna, però es manté molt al seu lloc. Jo crec que tant de bo que tot el que tinguéssim a Catalunya fos com la Marta Ferrusola, que, dintre del paper que vol fer, es comporta molt correctament...

—*Val, d'acord, però...*

—Bé, si vós esteu enamorat de la Marta Ferrusola... serà una cosa freudiana.

—*Vostè ha utilitzat en aquesta entrevista conceptes freudians, a més, és un gran estudiós del caràcter català... ¿Quina actitud creu que té el català davant del sexe?*

—Jo crec que es nota, en l'home català, una tendència cada vegada més clara cap a la timidesa. I amb això el català independentista curaria de molts defectes... perquè aquest complex d'Estat espanyol el fa retret, el fa tímid, i això té, fins i tot, conseqüències en la sexualitat. Però el català no se n'adona, perquè, gràcies a la immigració, se li ha fet una mica fàcil anar al llit amb una dona, ja que hi ha moltes immigrades que, pel fet d'anar amb un català al llit, se senten més del país, i, és clar, al català se li ha fet fàcil el que vulgarment podríem dir car-

—*¿Què passa, doncs?, ¿que la catalana és més estreta?*

—En general, no dóna tantes facilitats. A Catalunya penseu que hi ha més tímids sexuals que a altres llocs. Catalunya és un país perquè les putes puguin guanyar molts diners.

—*Plantejant una situació fictícia, potser massa, si vosté fos president de la Generalitat i es trobés amb el país actual, ¿què hi faria, d'entrada?*

—Home, seria molt difícil que jo fos nomenat president de la Generalitat, perquè només hi he entrat una vegada i a fer el turista, quan encara vivia en Franco. I seria fàcil que m'hi perdés.

—*És una hipòtesi de treball.*

—Home, doncs, si en lloc de ser una persona que només té una petita força moral sobre una gent i després una màgia perquè a la pràctica els meus mètodes vagin bé, amb el drama que només me'ls apliquen a la promoció comercial i no a la promoció política, aconsellaria que els catalans tornessin al tancament de caixes, i, a partir d'aquí, ja aniríem parlant. Com que hem de pensar que el president de la Generalitat no podria proclamar la independència, aconsellaria el tancament de caixes. □

DOMENEC UMBERT

«Dalí va sortir de la presó amb el complex d'E. E.»

blicar, per considerar que era favorable al Barrera i al Pujol... I no ho era, perquè, a en Pujol, se li deia que era petit, i que això li creava una sèrie de tics, perquè en Pujol té un tic que sembla que vulgui créixer. Per cert, ara se n'ha tret bastants, de tics. En canvi, té una veu molt eficaç i molt convincent.

—*¿I en Barrera?*

—És el que fa la imatge de més honestat.

—*¿Obiols?*

—Home, m'interessaria molt que poguéssiu llegir aquest article, perquè jo seria tendencios i...

—*Doncs sigui tendencios.*

—Home, doncs, l'Obiols fa la imatge d'un immadur.

—*¿I el Guti?*

—No fa la imatge de sinceritat. Moltes vegades parla amb una dicció catalana molt més perfecta que la del president, però queda hipòcrita i li va en augment.

—*¿I en Pasqual Maragall?*

—Té molt mala premsa, i em fa l'efecte que més de la que hauria de tenir. Jo crec que en Maragall, amb tots els seus defectes, queda més coherent que no pas l'Obiols.

—*¿Quin efecte li produeix la imat-*

estil una mica més moderat al seu marit, que no sé si ens ha anat bé o malament. ¿M'enteneu? Fins i tot, fa la impressió de tenir més influència de la que té. Es pentina d'una manera per no discrepar massa de l'alçada del marit i, a través del pentinat, es veu que és una dona que es sacrifica pel marit...

—*Sí, però, ¿quines tres coses canviaria vostè de la imatge de la Marta Ferrusola, tenint en compte que som a la Catalunya dels vuitanta i que molta gent se'n fot de la seva imatge? Em penso que això es contraproductiu per a la dona d'un president, sobretot si se la compara amb la dona del Felipe.*

—No es poden comparar, perquè el Felipe és una cosa tan incoherent, que encara no s'ha pogut alliberar del seu sogre, que era coronel de l'exèrcit. Penseu que en Pasqual Iranzo, psicoesteta, va dir al Felipe González l'any 1982 que era urgent que es tregués tots els tics que tenia del seu pas pel Frente de Juventudes del tirà Franco, i li ho va dir en castellà, perquè ho entengués...

—*Però no parlem del Felipe, parlem de la Ferrusola.*